

Preken Århus 11.januar 2015 ved SH,

Tekst: Luk 2,41-52

Hvert år tog Jesu forældre til Jerusalem til påskefesten. Også da han var blevet tolv år, drog de derop, som det var skik ved festen. Da påskedagene var omme, og de skulle hjem, blev drengen Jesus i Jerusalem, uden at hans forældre vidste det. I den tro, at han var i rejsfølget, kom de en dags rejse frem og ledte efter ham blandt familie og bekendte. Da de ikke fandt ham, vendte de tilbage til Jerusalem for at lede efter ham dér; og efter tre dage fandt de ham i templet, hvor han sad midt blandt lærerne, lyttede til dem og stillede dem spørgsmål. Alle, der hørte det, undrede sig meget over hans indsigt og de svar, han gav. Da forældrene fik øje på ham, blev de slået af forundring, og hans mor sagde til ham: "Barn, hvorfor gjorde du sådan mod os? Din far og jeg har ledt efter dig og været ængstelige." Men han sagde til dem: "Hvorfor ledte I efter mig? Vidste I ikke, at jeg bør være hos min fader?" Men de forstod ikke, hvad han sagde til dem. Så fulgte han med dem tilbage til Nazaret, og han var lydig mod dem. Hans mor gemte alle ordene i sit hjerte. Og Jesus gik frem i visdom og vækst og yndest hos Gud og mennesker.

Hvert år tog Jesu forældre til Jerusalem til påskefesten.

Josef og Maria er på denne måte gode forbilleder for oss.

De tok hvert år til påskefesten.

Alle jødiske menn var forpliktet til å være med ved feiringen av de store høytider.

Tre gange om året skulle de ta opp til Jerusalem på de store høytider, Påske, Pinse og Løvhytte festen.

Noen jøder hadde svært lang vei til Jerusalem – opp til 4-5 dager, så denne bestemmelse ble begrenset så man kun var forpliktet til å komme en gang i året.

Da valgte man som regel påskehøytiden.

Maria var alltid med Josef opp til Jerusalem.

Dette var noe de gjorde hvert år. Det ble en sedvane.

På samme måte var det en sedvane å feire gudstjeneste hver sabbatt.

Vi leser om Jesus, i Luk 4, at han etter sedvane gikk inn i synagogen.

Jesus hadde feiret gudstjeneste sammen med sine foreldre fra han var barn.

Det ble en vane at lørdag var "kirkedag". Da kom hele familien i synagogen.

Det er godt med gode vaner.

I som har vokst opp med å gå i kirke hver søndag fordi mor og far tok jer med, har grunn til å være takknemlige for det.

Og I som nu har barn og tar dem med i kirke på søndag, skal vite at det er av uvurderlig betydning at jeres barn får denne gode vane!

Dette år var ikke Josef og Maria alene på sin vei til Jerusalem til påskefesten. De hadde Jesus med. Han var tolv år. Noen har ment at det var fordi han skulle konfirmeres. Jødene hadde også sin konfirmasjon hvor de unge trådte inn i de voksnes rekke.

Fra de var konfirmert skulle de unge mer selvstendig forplikte seg på Guds lov. De måtte fra denne tid ta fullt ansvar for sine handlinger.

Før den tid var det foreldrene som hadde ansvaret hvis barnet gjorde noe galt.

Men fra konfirmasjonen av sto barnet fullt og helt ansvarlig for sine handlinger, både overfor Gud og mennesker.

Konfirmasjonsalderen blant jødene var 13 år.

Men Jesus var kun 12 år, så det var nok først neste år han skulle konfirmeres.

Beretningen om Jesus som 12-årig i templet er det eneste vi får vite om Jesu barndom, etter hans fødsel, hans omskærelse 8 dage gammel, han frembæring i templet 40 dage gammel, og flukten til Egypt.

Efter at Herodes var død, (han ville jo drepe alle drenge under 2 år), så vender Josef og Maria sammen med Jesusbarnet tilbake fra Egypten, og bosetter seg i Nasaret.

Lukas skriver (lige før beretningen om Jesus som 12-årig i templet) :

Drengen voksede, blev stærk og fyldt med visdom, og Guds nåde var over ham. Luk 2,40.

Derefter kommer denne beretning om Jesus da han er 12 år.

Senere hører vi intet om ham før han træder frem for offentligheten ca 30 år gammel.

Hva er så det viktigste i denne fortelling? Hvorfor har Lukas fortalt dette?

Jeg tror det er fordi han vil vise:

1. at Jesus allerede som 12-årig var seg bevisst hvem han var, og
2. at Jesus ydmyket seg og til fulle oppfylte Guds bud.

1. Jesu selvbevissthet:

Maria og Josef, hadde lett etter Jesus i tre dage, og endelig fandt de ham i templet, hvor han sad midt blandt lærerne, lyttede til dem og stillede dem spørsmål.

De som hørte undrede sig over hans innsikt og hans svar. Og da foreldrene fikk øje på ham, blev de slået af forundring, der han satt midt i mellem de lærde.

Man kan undre seg over at Jesus gjorde dette mot sine foreldre. De blev jo meget engstelige. Kunne han ikke ha spart dem for dette? Jeg vet ikke om jeg har noe godt svar på det. Men dette førte i hvert fall til at Jesus fikk anledning til å fortelle hvem han var.

"Hvorfor ledte I etter mig? Vidste I ikke, at jeg bør være hos min fader?"

Han sier *min* fader, ikke *vår* fader. Med dette peker Jesus på det unike forhold han har til sin far i himmelen. Han er Guds egen Søn.

Når han sier jeg *bør være hos min fader*, så er dette en fortolkende oversettelse. Grunnteksten gir rom for forskjellige oversettelser. I noen bibler står der i *min faders hus*, i andre bibler *i de ting som hører min fader til*. Sånn er det i noen engelske oversettelser: *Did you not know that I must be in my Father's business?*

Jesus er seg som 12-årig bevisst at han må være i det som hører hans himmelske fader til,

Og nettopp templet er, i den gamle pakt, det sted hvor Herren er. Der åbenbarer han seg.

Jesus sier: Visste I ikke at jeg måtte være der?

Jesu selvvitenspyrd kommer her til uttrykk overfor Josef og Maria. Han var Guds Sønn og han måtte være der hans fader var, i det som tilhørte hans fader.

Et annet sted sier Jesus: *Sønnen gjør ikke noe av seg selv, men kun det som han ser Faderen gjøre.*

Han gjorde ikke noe av seg selv, men kun det som han hørte av sin fader i himmelen.

Vidste i ikke?

Det er som han ville si:

Har I glemt det I selv har fortalt meg?

Hvordan I fikk besøk av hyrdene, og hva englene på Betlehemsmarkene hadde forkynt for dem.

Og de vise menn fra Østen, og de gaver de hadde med.

Og hva med Simeon og Hanna, hva de sa da jeg ble frembåret i templet. Dette har I jo talt om der hjemme!

Har I glemt alt dette?

Vidste I ikke at jeg måtte være hos min fader. I min faders hus.

Jesus vitner om sin guddommelighet.

Profeten Esajas kaller ham: Under, Rådgiver, Veldig Gud og Freds fyrste.

Men de forsto ikke hva han sa.

På tross av alle vitnespyrd de hadde hørt. Det var så ufattelig for dem.

Sådan er det også for oss. Troen bliver utfordret på nytt og på nytt. Troen er et under, den er en gave, den kan vi ikke ta av oss selv. Men troen kommer av det ord vi hører, Bibelens ord.

Derfor gjorde Maria det eneste rette. Hun gemte alle disse ordene i sitt hjerte. Hun gjemte, tok vare på, hun grunnet på disse ord. Lot dem være i sin tanke og sitt hjerte. For det er bare Ordet fra Gud som kan skape og opprettholde troen.

Lykkelig den man som grunner på Herrens lov/ Herrens ord, dag og natt leser vi i Sl 1.

Hvis vi forlater Ordet, er vår tro utsatt fra alle slags angrep, fra vår egen fornuft, fra denne verden og fra djevelen.

Derfor tilbake til Ordet og vitnespyrket, (Es 8,20), tilbake til Guds Ord, det er det eneste som kan skape og bevare vår tro.

Jesus sa: *Vidste I ikke at jeg måtte være hos min fader, eller i min faders hus.*

Hvor er Gud å finne? I sitt hellige tempel. Der ville han møtes med sitt folk.

Mange prøver å søke etter Gud mange steder, feks i forskjellige opplevelser, i sitt eget indre, sitt eget hjerte. Men du finner ham ikke der.

I Esajas 55,6 står der:

Søk Herren, mens han er å finne, kall på ham den stund han er nær.

Man kan også si: Søk Herren *der* han er å finne!

Han finnes i det som hører ham til, han finnes i sitt hus, han finnes i sitt ord og sine sakramenter.

Det finnes kun et sted, hvor han taler til deg. Det er i hans ord, Den hellige skrift.

Du får møte ham når du leser din Bibel for deg selv, men der er knyttet sterke løfter til det sted hvor hans ord leses og forkynnes og hans sakramenter forvaltes.

Når Israels folk dro opp til Jerusalem for å feire høytidene, så sang man salmer fra Salmenes bog Særlig salme 120 og de følgende salmer.

I en av disse valfartsalmer (Sl 122) står der:

Jeg ble glad, da de sagde til meg: Lad os drage til Herrens hus! Nu står våre fødder i i dine porte, Jerusalem. Her drager stammene op, Herrens stammer. De skal prise Herren.

Dette er noe som de kristne til alle tider vil samstemme i: *Jeg blev glad da de sa til meg: La os drage til Herrens hus*

For det som sies om Herrens hus i GT, kan med full rett sies også om Herrens hus i dag, hvor vi samles om evangeliet i ord og sakrament.

Derfor bliver Davids bønn i Salme 27 også vår bønn:

Kun et ønsker jeg fra Herren, kun det længes jeg efter, at bo i Herrens hus, så lenge jeg lever, så jeg kan fryde meg over Herrens herlighed.

Ja, *Jeg skal få bo i Herrens hus, alle mine dage*, sier David i salme 23.

Guds folk elsker Guds hus.

Stedet der vi samles behøver ikke være stort og prangende, det trenger ikke være et sted som stråler i sin glans. Men der Herrens ord er, der hans evangelium er, der er han selv tilstede, og vi priser ham med munn og hjerte.

Men der hvor hans evangelium ikke lyder, der sakramentene ikke bliver forvaltet etter hans innstiftelse, hjelper ingen prakt og alt som ser stort og flott ut. For der evangeliet ikke lyder, hans evangelium om syndernes forladelse i Jesu navn, der er han ikke.

Vidste I ikke, at jeg bør være i min Faders hus?»

Jesu selvvitenspyrd kommer her til uttrykk overfor Josef og Maria. Han var Guds Sønn og Han måtte være der hans Fader var, i det som tilhørte hans far. Han gjorde ikke noe av seg selv, men kun det som han hørte av sin Fader i himmelen.

2. Kristi ydmykelse

Men midt i sin bevissthet om at han er Guds egen sønn, født af evighet før alle tider, men nå født av jomfru Maria, blevet et menneske, blevet som en av oss, dog uten synd, så ydmyker han seg under loven, følger sine foreldre hjem og er dem lydige i alt. Han oppfyller det fjerde bud til punkt og prikke.

Og dette var det andre i vår tekst jeg vil peke på.

Han som er Himmelen og jordens Skaber og Herre, han er høyt opphøyet over alle himler, han blev menneske som du og jeg, og gav seg inn under loven, var lydig i alle ting, oppfylte loven på alle områder, mens han var barn og ungdom. I 30 år, til han trådte frem offentlig, levet han i stillhet, lærte å være menneske, blev prøvet i alt – i likhet med oss, dog uten synd.

Alt dette gjorde han for vår skyld.

Jesus gik frem i visdom og vækst og yndest hos Gud og mennesker.

I denne ene setning hos Lukas rommes 30 år av Jesu liv, hans barneår, ungdomsår, hans voksne liv til han fremtrådte offentlig 30 år gammel.

I Filippier brevet 2, samler også Paulus Jesu jordeliv i en setning, når han sier om Kristus
...da han var trådt frem som et menneske, ydmygede han sig og blev lydig.

Så fulgte han med dem tilbake til Nazaret, og han var lydig mod dem. Han underordnet seg sine foreldre.

I salme 40 leser vi: *Se jeg kommer – i bogrullen er der skrevet om mig – jeg ønsker å gjøre din vilje Gud, din lov er i mit indre.*

Dette gjorde han for oss. Som Paulus sier i Rom 5,19:

Vi blir rettferdiggjort ved hans lydighet. Alt Jesus gjorde, gjorde han for oss.

Kristus oppfylte loven i vårt sted. Så vi kunne få del i hans rettferdighet. Vi som ikke har oppfylt loven, og ikke kan oppfylle loven, men har brutt loven og bryter loven stadig væk.

Vi får eie Kristi lovoppfyllelse.

Hans fullkomne lydighet gjelder for Gud, gjelder som vår rettferdighet overfor Gud.

Vi blir rettferdiggjort ved hans lydighet.

Jesu var lydig mot dem – egentlig står der *underordnet*. Han var underordnet sine foreldre, som hans rette foresatte.

Alt han gjorde, gjorde han fullkomment. Og han har ført det over på vår konto. Vi som slett ikke alltid var lydige mot vore foreldre, vi få eie hans fullkomne lydighet. Dette er den positive siden ved Jesu frelse: Han er vår rettferdighet, som også profeten Jeremias sier:

Dette er det navn som han skal kalles med: Herren, vår rettferdighet. Jer 23,6.(no overs). Han kalles vår rettferdighet og derfor er han– ifølge bibelsk språkbruk - vår rettferdighet.

Salme 31 blev en øjenåpner for Luther. Der fikk han se hva evangeliet var. Der står:

Herre,.. frels mig ved din rettferdighet!(no overs).

Gud kan ikke frelse oss ved *vår* rettferdighet, for all vår rettferdighet er som *en tilsølet klædning/ som snavset tøy.* Es 64,5.

Vår rettferdighet holder ikke for Gud.

Men Kristi rettferdighet holder for den hellige Gud.

Og denne rettferdighet er din og den er min. Herren er vår rettferdighet.

Lovet være hans navn! Amen